

Pellérdi tűkőr

megjelenik minden hónap első felében

7. évfolyam | 9. szám | 2008. november

Tizennyolcadszor...

Az emberiség fejlődése, a technika vívmányai egyre elviselhetőbbé tették a földi élet körülményeit, megszűnt a kiszolgáltatottság a természet erőivel szemben, ugyanakkor ezért a fejlődésért komoly árat kell fizetni, ha nem vesszük figyelembe a természet törvényszerűségeit. A hideg éghajlat leküzdése óriási energiakészletet emészt fel fában, szénben, kőolajban. A közlekedés, a házak komfortossá tétele, a hűtéstechnika szinte felemészti mindazt, amit Földünk tartalékai – a millió évek alatt kialakult ásványkincsek és az élővilág – rejtene.

A betegségek gyógyítása kétszeresére emelte az ember várható élet-tartamát. Ez egyértelműen a túlnépesedéshez, majd új, főleg öregkorban megjelenő betegségek elterjedéséhez vezetett. A fogyasztói pohár pezsgőspohárrá vált, az emberiség döntő többsége a megtermelt javak töredékéhez jut hozzá, míg a fejlett világ kisebbsége dúskál a javakban. Ez az egyenlőtlenség szinte kilátástalan, megoldhatatlan feladatot ró a nemzetközi szervezetekre, és feszültségeket tart fenn a jövőben is, tartósítja a háborúk kitörésének okait és egyes területeken teljes pusztulással fenyeget.

Egyik oldalon a mindennapi élelmiszer megszerzése a feladat, a másik oldalon a javak ésszerű elosztásának, az ún. „fenntartható fejlődésnek” a megszervezése jelent gondot. Ezt a feszültséget leginkább a fiatalok érzik, akik igen érzékenyen reagálnak a külvilág ingereire. Igazságérzetüket bántja az egyenlőtlenség és tiltakoznak a tőke világuralma ellen, lásd a globalizáció elleni tüntetéseket. Féltik bolygón-

kat a pusztulástól, ezért zöldmozgalmakba tömörülve próbálják útját állni egy-egy atomhulladék-szállítmánynak, vagy környezetszennyezési katasztrófák kialakulásának. A civilizált világ neurózisa, rohanása, fogyasztói társadalmának egészségtelen lüktetése áll szemben az AIDS-től, éhezéstől, maláriától szenvedő afrikai vagy ázsiai nyomorral. A televízión keresztül napi híradásokat kapunk erről a kontrasztról, ami óhatatlanul sokkolja a fiatalokat, akik a maguk módján keresnek megoldásokat. A legjobb megoldás, ha ismerjük a valódi veszélyeket, és erre próbálunk megoldásokat találni. Sajnos a fiatalok bizonyos rétege kilép ebből a problémakörből, és megoldások helyett saját magát teszi áldozattá. Kábítószerhez vagy alkoholhoz nyúl,

ami látványos megoldást jelent, hiszen arra az időre, amíg a szer hat, legalább jól érzi magát. Nem aggódik, nem szorong, nem éhes és nem bántja semmi gond. A következmények viszont egyéni tragédiák sorozataihoz vezetnek. Ennek körülményei mindenképpen sajátosan egyéni megítélést igényelnek, ezért a fiatalok és környezetük ismereteit kell bővítenünk a rájuk leselkedő veszélyekkel kapcsolatban. A tudás, a helyes ismeretszerzés ugyanis védelmet jelenthet, ezzel a káros, egészségrontó magatartás megelőzhető. Ezt látszanak alátámasztani a statisztikák, melyek igazolják, hogy a problémák megoldása kezelhető. A kezelés tanulható, és így a tudás gyógyít.

(folytatás a 3. oldalon)

Önkormányzati hírek

Egészségügyi és Szociális Bizottság ülése | október 15.

A bizottsági ülésen tárgyalt témák:

- Átmeneti segély iránti kérelem
- Lakásfenntartási támogatás iránti kérelem
- Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás iránti kérelem elbírálása.

Képviselő-testületi ülés október 21.

1. Metzing József polgármester tájékoztatta a Képviselő-testületet a Brázay kastély hasznosítási lehetőségeiről, terveiről. Egy egészségügyi hasznosítás körvonalazódik, mely keretében fogászati és egynapos ortopédsebészeti ellátás történne, magánvállalkozási formában. A kastély további részére még tulajdonost keres az Önkormányzat, addig turisztikai hasznosításhoz pályázik támogatásra. A bemutatott lehetőségekkel egyetértettek a képviselők és felhatalmazták a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

2. Metzing József polgármester tájékoztatta a Képviselő-testületet a Keleti iparterületet érintő „Üzleti infrastruktúra fejlesztése” címen kiírt pályázat előkészítéséről, az eddig elkészült részmunkákról. A pályázat keretében a volt lőszerraktár terüle-

tén közművesítéssel és belső utak építésével a Keleti Iparterület jön létre. A pályázat során a vállalkozások (hat jelentkező volt) támogatást nyernek építmények létesítéséhez is. Döntés született a pályázat elnyerése esetén szükségessé váló saját forrás biztosításáról. Aki még kedvet érez a vállalkozók közül, az a 2009. évi fordulóban ismétlen pályázhat.

3. Az Aranyosgadányi úti lakótelkekre érkezett vételi kérelmekről döntött a Képviselő-testület. Újabb három telek került értékesítésre, így az itt kialakított telkek fele már elkelt.

4. Zárt ülés keretében tárgyalta meg Képviselő-testület az Egészségügyi és Szociális Bizottság döntésének fellebbezését. A dokumentumok vizsgálata alapján a Képviselő-testület a bizottság határozatát helybenhagyta, a fellebbezést elutasította.

Képviselő-testületi ülés október 28.

Metzing József polgármester meghívására a Mecsekvidék Helyi Vidékfejlesztési Közösség Munkaszervezete és a Pécsi Kistérség területfejlesztési munkatársai tájékoztatást adtak

az önkormányzat Képviselő-testülete és a pellérdi, valamint a környező települések vállalkozásai és civil szervezetek képviselői részére az FVM által meghirdetett helyi vidékfejlesztési pályázati lehetőségeiről, melyek a következők:

1. Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése ügyében kiírt pályázat főbb elemeit, a pályázók körét mutatta be Kristóf Ferenc területfejlesztési munkatárs.
2. A turisztikai tevékenység ösztönzésére kiírt pályázatról adott tájékoztatást Nagypál Mónika területfejlesztési munkatárs.
3. A vidéki örökség megőrzése témában Kissné Kálmán Andrea területfejlesztési munkatárs ismertette a pályázati lehetőségeket.
4. Falumegújítás és falufejlesztés témakörben Vanyúr Arnold területfejlesztési munkatárs ismertette a pályázat főbb elemeit, lehetőségeit.

A munkatársak a Pécsi Kistérségi Irodában a 310-255-ös telefonszámon érhetők el. A pályázatok beadási határideje: 2008. november 30.

Dr. Tóth Sándor, a Helyi Vidékfejlesztési Iroda vezetője tájékoztatást adott a jelenlévőknek a LEADER program

Pro Communitate kitüntetés

eddig eredményeiről, a szerződés ünnepélyes aláírásáról, valamint a „LEADER falu” feliratú tábla kihelyezéséről.

Az elhangzott tájékoztatásokat követően a meghívottak kérdéseire az előadók igyekeztek válaszokat adni, felajánlva további segítségüket a pályázat elkészítésével, benyújtásával kapcsolatban.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete, a bemutatott pályázatok lehe-

tőségeit megvitatva, döntött arról, hogy:

- A vidéki örökség megőrzése,
- A turisztikai tevékenység,
- A falumegújítás és falufejlesztési pályázatokra nyújt be pályázatot, 2008. november 30-ig.

Pergerné dr. Szabó Piroska
jegyző

Tizennyolcadszor...

(folytatás a címlapról)

Intézményünkben az egészséges életmódra nevelést a testi neveléssel együtt értelmezve úgy kívánjuk hatékonyabbá tenni, hogy egyrészt beépítjük az óvodai-, és iskolai nevelés valamennyi pedagógiai területére, másrészt szervezett cselekvésprogramokkal felvilágosító, befolyásoló hatást fejtünk ki a szülőkre, valamint a község, a kistérség minden korosztályára.

Célunk, hogy a gyermekeink testi-, lelki- és szociális harmóniája biztosítva legyen, ezért kiemelt hangsúlyt helyezünk a társadalmi, környezeti veszélyek kérdésére (drogok, alkoholizmus, dohányzás, helytelen táplálkozás, testkultúra hiányosságai).

A környezetszennyezés, környezetvédelem egyetemes problémája községünkben kiemelt hangsúllyal kezelt kérdés. Településünk határán zagyta-

roló, északi részén szennyvíztisztító telep helyezkedik el, főútja rendkívül forgalmas. Másfelől a község környezetében lévő tóvidék, lápos, mocsaras terület – Pécs város egyik fontos ivóvízbázisa –, igen értékes, védett bioszférával rendelkezik.

November 8-án, immár tizennyolcadik alkalommal, reggel fél kilenctől a „Fut a Pellérd” programmal kezdődik az „Egészségünkért, környezetünkért”, az egész községet megmozgató falunap. A napi programsorban lesznek hagyományosan ismétlődő elemek; az előadások, vetélkedők tartalmában történik változás. Ezekben tükröződnek az aktualitások és a helyi igények is.

Szerezzük meg együtt a novemberi falunapon a gyógyuláshoz vezető tudást!

M. A.

A tartalomról

ÁMK	4
Könyvajánló	4
„Lehullott három falevél...”	4

VISSZATEKINTÉS	5
Határon Túli Magyarok Fesztiválja	5
Könyvek könyve est	5
Itáliában jártunk	6
Október 23-ai megemlékezés	8
Idősek világnapja	10

GYÖKEREINK	11
Királyaink	11

TEST ÉS LÉLEK	12
Gyertyát gyújtottunk...	12
Temetőjárás	12
2008 a BIBLIA éve III.	13
Janus Pannonius újratemetése	14
A pneumococcus elleni védőoltás	15

PROGRAMAJÁNLÓ	16
Meghívó	16
PELLÉRDI KARÁCSONYI VÁSÁR	16
Pellérd Község Eseménynaptára	17

PRAKTIKÁK	18
Szüret 2008	18
Röviden a vidráról	19
Horgászhiradó	19
Senior Aktív Életmód	20

REJTVÉNY	20
Pályamódosítás	20

Könyvajánló

Nemere István: *A babiloni biblia – Jézus tizedik küldetése* című könyvét ajánlom. Nemere István neve ismert ifjúsági, tudományos-fantasztikus és történelmi regényeiről, de a

pécsi születésű író otthonosan mozog tudományos témakörökben is, és már kétszer megválasztották egy nemzetközi eszperantó nyelvű csoport elnökének. A könyv szerzője volt gépgyári munkás, balatoni mentőcsónakos, erdész, eladó, földmérő, boncsegéd, így biztos, hogy ő nemcsak „ír” az élet eseményeiről.

Már a regény címe is emlékeztet a könyvben és filmben is világsikerré vált Da Vinci kódra, és a könyv kiadója is (Duna Könyvkiadó) Nemere Da Vinci kódjaként reklámozza „A babiloni bibliát”. Míg Dan Brown a regényében Krisztus emberi létét helyezi előtérbe, addig Nemere könyvében Jézus a Megváltó és 222 évente újra eljön emberi alakot öltve, hiszen Nemere történetének középpontjában Máté evangéliumának kibővített – a szerző által Babiloni Bibliának nevezett – változata szerepel. A regény szellemesen és érdekesen vázolja azokat a reakciókat, melyeket kiváltana egy ilyen „titok” felszínre kerülése; azt, hogy hogyan re-

agálnának a központi hatalmi szervek, vagy akár a média, akár a Vatikán egy ilyen hírre. Az író furcsa ötlete – miszerint egy 12 éves kislány az, aki tizedik alkalommal jön el Megváltóként a világra – mégis egy közös pontot jelent Dan Brown könyvével: az egyház nőkhöz való elutasító hozzáállásának kritikáját olvashatjuk mindkét esetben.

A szórakoztató és izgalmas történet elején napvilágra kerül a kislány születése: *„A csak suttogva terjesztett történet szerint tizenkét évvel ezelőtt egy indián törzsben csodával határos módon megszületett egy kised. A gyermek apa nélkül jött a világra, amiben maguk az indiánok nem találtak semmi különöset, szerintük ilyesmi isteni beavatkozás útján talán megeshet. A gyermeket és anyját fehér emberek vették gondozásba, akik akkortájt már jó ideje a törzs közelében tartózkodtak.”* A különös hírek után a kislányt keresi mindenki, aki hatalmát félti, vagy üzletet lát létezésében; a regény cselekményét ez a fajta üldözés-menekülés jelenti. Aki szeretne Dan Brown regényét, vagy a belőle készült filmet, annak érdemes elolvasni a mi magyar írónk, Nemere István könyvtárunkban megtalálható felnőtt-meséjét is.

Soós Bernadett
könyvtáros

„Lehullott három falevél...”

Immár hosszú évek hagyományait követve az október 23-i nemzeti ünnep megemlékező műsorát nyolcadikos tanulóink mutatják be, egymás után két napon is. Idén sem történt ez másként, és jelen sorok írójának nagy büszkeséget jelent, hogy most saját osztályáról írhat, hiszen ez a tüneményes kis nyolcadikos társaság az iskolában az én „háztáji népem”. Mint rendesen, a műsort most is hosszas készülődés, sok igazán komoly próba előzte meg. Balogh Edit és Soós Bernadett kolléganőim rendkívül színvonalas, az ünnep igazi jelentőségét kifejező műsort állítottak össze, amely a fenti címet viselte. A gyerekek is – akik valamennyien szerepeltek az osztályból – tisztában voltak vele, hogy nemzeti ünnepünkön azzal tudnak leginkább tisztelni 1956-os forradalom és szabadságharc hősei előtt, ha igazi odafigyeléssel, valódi átéléssel adják elő a műsort. Úgy gondolom, mi, akik – mindkét napon – jelen voltunk az előadásokon, nyugodtan mondhatjuk, a „Lehullott három falevél...” méltó megemlékezést adott a nyolcadikosok előadásában, és felkészítő tanáraikkal együtt igazán büszkéek lehetünk rájuk! Az még külön örömmel tölti el az osztályfőnök szívét, hogy október 23-án, a kopjafa leleplezésében szintén közreműködtek a gyerekek – szavalattal, énekkel – így joggal gondolhatjuk, ez a nemzedék – is – méltó utódja lesz az „októberi eszméket” képviselőknél! Végül Márai Sándor csodálatos idézetével szeretném zárni ezt a megemlékezést:

*És a világ beszél csodáról,
Papok papolnak bátorságról,
Az államférfi parentálja,
Megáldja a szentséges pápa.
És minden rendű népek, rendek
Kérdik, hogy ez mi végre kellett.
Mért nem pusztult ki, ahogy kérték?
Mért nem várta csendben a végét?
Miért, hogy meghasadt az égbolt,
Mert egy nép azt mondta: „Elég volt!”*

Ammer Edit

Tisztelt Olvasó!

Továbbra is szeretnénk lehetőséget biztosítani minden számunkban, hogy bármilyen jellegű kérdését, javaslatát, észrevételét az újság „Olvasói rovatában” megjelentethesse. Kérjük, hogy írja meg és adja le a Polgármesteri Hivatalba, az erre a célra elhelyezett postaládába, vagy küldje el e-mail címünkre:

tukor@pellerd.hu

Csak névvel-címmel ellátott hozzászólásokat van módunk elfogadni, azokat közzétenni illetve megválaszolni. A lapzárta után leadott levelekre csak a következő számban tudunk reagálni. Megértését köszönjük és várjuk minél nagyobb számban hozzászólásait.

Szerkesztőbizottság

Határon Túli Magyarok Fesztiválja

Október 11-én este, a Határon Túli Magyarok Fesztiválja keretében a Művelődési Házban adott műsort tekinthettük meg. Köszönet az Önkormányzatnak, és különösen Metzinger József polgármesternek és Medgyesi Antalnak, hogy Nyugdíjas Klubunk ott lévő tagjait vendégül látták. Köszönjük a kedves invitálást, kiszolgálást, melyet kaptunk. Elmondhatjuk, hogy nyugdíjasaink megbecsülést és odafigyelést kapnak a falu vezetőjétől. A műsor nagyon tetszett, reméljük jövőre is lesz benne részünk.

Nyugdíjas klubunk 12 tagja október 16-án kirándulást tett Szigetvárra a gyógyfürdőbe, ahova az ÁMK buszával mentünk. Mindenki jól érezte magát. Az idő és a víz is nagyon jó volt. Köszönjük, hogy megkaphattuk a buszt, így lehetővé vált, hogy idős nyugdíjasaink is, akik gyalogolni nem tudnak, meglátogathassák a gyógyfürdőt.

Magdó Jánosné
klubvezető

Könyvek könyve – vers és prózamondó est

Itáliában jártunk

(folytatás az előző számunkból)

Kedden ismét tengerparti séta, fürdés, napozás, majd késő délután a sétalóutcában való vásárlás volt soron.

Szerdán reggel buszunk Padovába vitt bennünket. Padova városa történelmi, művészeti és építészeti műkin- csekben gazdag, büszkesége az „Urak tere”, így nevezik a főterét. Itt csak busz közlekedik, érdekessége, ha valaki fel akar rá szállni, le kell intenie.

Megtekintettük a Szent Antal bazi- likát. Itt elénekeltük a „Boldogasszony Anyánk” című éneket, melyet az ott lévő turisták is körénk állva hallgatták. Az ot- tani atya szent áldásával hagytuk el a bazilikát, nyugdíjasainkat az oltár előtt térdelve áldotta meg a bazilika papja.

Páduai Szent Antal a szegények védő- szentje, sírja a bazilikában található, hí- res zarándokhely, mi is megtekintettük.

A Szent Jusztinia bazilikát is meg- néztük. Látnivalókban nem volt hi-

ány, sajnos a sok gyaloglás miatt kicsit fáradtan, de átszellemülten és élmé- nyekkel gazdagabban indultunk vissza szállásunkra. Közben a piacon minden- ki bevásárolt zöldségfélékből, gyümöl- csökből.

De a nap még nem ért véget. Este 8 órakor EURO-partira volt meghívásunk, ahol vacsorát, hozzá bort és üdítőt kaptunk. Szólt a zene, lehetett táncolni, a hangulat kitűnő volt, hiszen együtt táncoltak, mulattak magyar–olasz-

német, és még több ország ott nyaraló turistái. Ez egy felejthetetlen este volt számunkra. Éjszaka a tengerparton sétálva mentünk szállásunkra. A városnézések-nevezetességek idegenvezetéséért, valamint az egész úton történt ismertetésekért nem kellett külön díjat fizetni, mivel ezen teendőket – mindenre kiterjedő kutatómunka eredményeképpen – magam láttam el.

Csütörtökön–pénteken a tengerben fürödtünk, napoztunk. Aki még nem látta a tengert, nagy élmény volt számára, hiszen amerre csak ellátott, mindenhol a hullámozó tenger tárult elé. Napozóágyak, székek, napernyő

szolgált a kényelmes kikapcsolódást, napfürdőzést. Mindenki számára felejthetetlen élmény volt ez a hamar eltelt egy hét, hiszen volt köztünk olyan, aki csak most látta először a nevezetességeket és a tengert.

Péntek este együtt voltunk mind a 19-en egy apartmanban, nótázva, jókedvűen búcsúztunk Olaszországtól. Nagy távolságot tettünk meg, hiszen Ausztrián keresztül mentünk, vissza pedig Szlovénián–Horvátországon keresztül a barcsi átkelőnél értünk Magyarországra, így sok szép tájat láthattunk.

Köszönjük az Önkormányzatnak a támogatást, mert a nélkül ez a szép ki-

rándulás nem valósulhatott volna meg. Köszönet illeti Polgármesterünket, Metzing Józsefet és az alpolgármestert, Wéber Kálmánt, akik támogatják nyugdíjasainkat, és reméljük ezután is számíthatunk rájuk.

Szombati érkezésünkkel Bicséren szüreti felvonulás volt, így mi is oda mentünk először, ahol vacsorával vártak bennünket.

Köszönjük a finom vacsorát Bicsérd polgármesterének, Vér Józsefnek és a körjegyzőnek, Magdó Szilárdnak, valamint a Bicsérdi Nyugdíjas Klubnak és mindenkinek, aki ebben segített.

Buszvezetőnk, Erzsike kiválóan és teljes biztonságérzettel vezette a buszt, köszönet érte.

Kirándulásunkat videofelvétellel és sok-sok fénykép készítésével örökítettük meg.

Köszönöm mindenkinek, hogy összetartottunk és vigyáztunk egymásra, így épségben, élményekben és látnivalókban gazdagabban térhettünk haza. Ez az emlék miénk marad, feltölt bennünket egész éven át, beszélhetünk róla, feleleveníthetjük a közös élményeinket, a vidámságban eltöltött egy hetet.

Magdó Jánosné
klubvezető

Október 23-ai megemlékezés

Idősek világnapja

Nyugdíjas Klubunk október 5-én az Önkormányzat rendezésében az „Idősek Világnapja” alkalmából rendezett ünnepségre kapott meghívást. Metzing József polgármester köszöntötte a jelenlévőket. Méltatta az idők szerepét, az értük való aggodást, gondoskodást, hisz a nagyszülőkre szükség van a családban.

A köszöntő után az iskola énekkara dalokat énekelt, Vizsi Gréta furolán, Magdó Bianka citerán játszott.

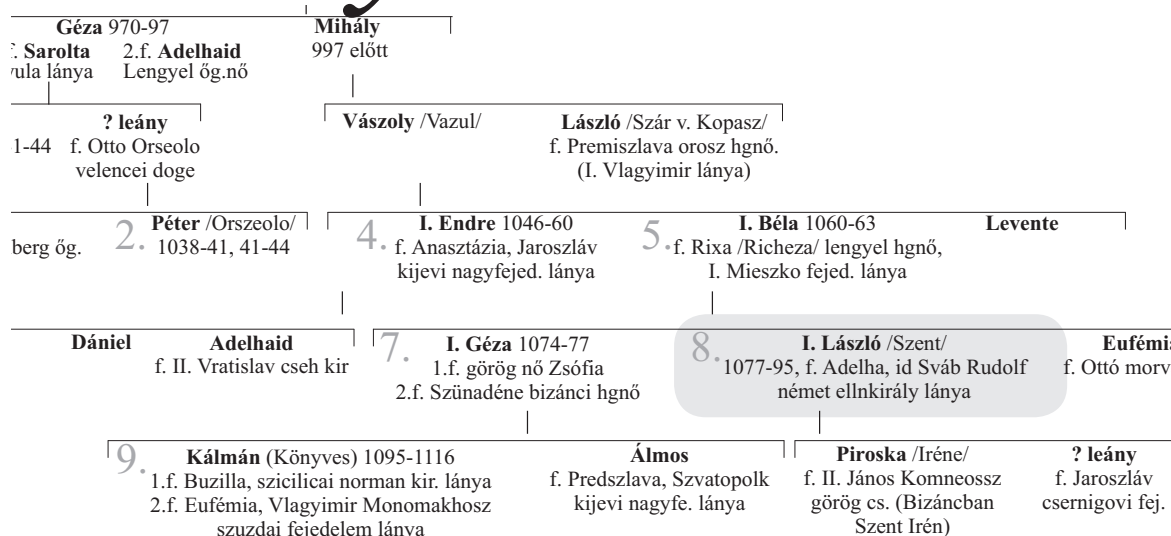
A Mezőszél Tánccsoport egy jelenetet adott elő „Indul a bakterház” címmel, ami nagyon jól sikerült, humoros és szórakoztató volt.

Minden jelenlévőt megvendégeltek, melyért köszönet illeti az Önkormányzatot és a szervezőket.

Köszönjük, hogy minden évben ilyen figyelemmel vannak az idők iránt, és műsorral kedveskednek, hogy emlékeztessék számukra ezt a napot.

Magdó Jánosné
klubvezető

I. László: Szent. × Lengyelo., 1040 k., + 1095 július 29. Király. Az Árpád-ház tagja. I. Béla és Adelhaid lengyel hercegnő fia, 2 fiú (egyikük a későbbi I. Géza) és négy lánytestvére volt. Első, ismeretlen nevű feleségétől 1 leánya született. Másodszor 1078-ban nősült, Sváb Rudolf német ellenkirály Adelhaid nevű leányát vette feleségül, akitől Piroska nevű leánya, a későbbi Irène bizánci császárné született. 1048 k. csáladjával tért vissza Magyarországra. Apjával együtt beleegyezett, hogy Salamont királlyá koronázzák. 1060-ban ismét Lengyelországba menekült, de 1061-ben lengyel sereg élén visszatért, s része volt apja trónra juttatásában. I. Béla halála után (1063) ismét lengyel földre ment, majd bátyját támogatva harcolt II. Boleszláv lengyel fejedelem seregében Salamon ellen. 1064-ben bátyjával együtt kibékült Salamonnal, aki Gézának adta a dukátust. 1067-ben részt vett a százdi kolostor felszentelésén. Salamonnal és bátyjával együtt harcolt a besenyők ellen, akikre 1068-ban súlyos vereséget mértek a kerlési csatában. Itt került sor - párviadalára a leányrabló „kun” vitézzel, melyet több középkori templomi kép is megörökített. 1070-ben a kunok ellen harcolt, majd 1071-ben Nándorfehérvár (Belgrád) ostrománál tűnt ki. Amikor ismét megromlott a viszonyuk Salamonnal fegyverrel és diplomáciai eszközökkel Gézát támogatta. Salamon 1072-ben Bizánc ellen indított hadjáratában nem

vett részt, hanem seregével a Nyírségben várta az alkalmat, hogy Géza segítségére lehessen 1073 végén 1074 elején bátyja megsegítése érdekében orosz és cseh földön járt s az általa hozott cseh csapatoknak nagy részük volt a mogyoródi győzelemben (1074 március 14), ahol ismét csillogtatta hadvezéri képességét. Az egész Dunántúlt meghódította bátyjának. I. Géza uralkodása idején (1074-77) a dukátus egyedüli ura volt. A trón Salamonnak történő visszaszerzésére IV. Henrik haddal támadt az országra – Nyitránál ütközött meg Salamonnal, aki Pozsony várába húzódott vissza. I. Géza halála után, 1077 tavaszán került trónra. Uralkodása első éveit a Salamon elleni küzdelem töltötte ki. A Német-római Birodalommal szemben a Pápai Álammal szövetekezett és erőit támogatta, de az egyházfő hűbéri követeléseit elutasította. 1081-ben kiegyezett Salamonnal, aki visszaadta a koronát, cserében királyi bánásmódban részesült. – ekkor koronázták másodszor, immáron a Szent Koronával. Salamon azonban 1082-ben újabb összeesküvést szőtt ellene, erre Visegrád várába záratta, ahonnan csak 1083-ban I. István, Imre herceg és Gelért püspök szentté avatása alkalmából engedte ki. Salamon a besenyők-nél keresett menedéket és 1085-ben betört az országba, de megsemmisítő vereséget szenvedett.

Szigeti János

Gyertyát gyújtottunk, emlékeztünk...

Mint minden évben, idén is, november elsején kimentünk a temetőbe és gyertyát gyújtottunk. Tettük ezt azokért a szeretteinkért, akik már nem lehetnek velünk. Rájuk, így emlékeztünk. Halálukkal ők elvitték magukkal szeretetünket, és a velük szemben táplált érzéseink egy darabját. Nem szűgyen az, ha valaki arcán végiggördül egy-egy könnycsepp, melyeket az emlékek csálnak elő.

A gyertyagyújtás is ennek az ünnepnek az elengedhetetlen velejárója. Ehhez a szokáshoz számtalan népi hiedelem is kapcsolódik. Egyike ezeknek, hogy a fázós lelkek a gyertya lángjánál, fényénél melegedhessenek. A másik szerint, hogy a véletlenül eltévedt lelkek visszataláljanak, és ne kísértsék, nyugtalanítsák az otthoniakat. A sírokat pedig azért kell megszépíteni, hogy a halottak szívesen maradjanak lakhelyükön.

November elseje munkaszüneti nap lett, így nagyobb lehetőségünk van arra, hogy halottainkra emlékezzünk. Elgondolkodjunk, mit is jelentenek számunkra a veszteségek, az elmúlás, a gyász. A halottak napja minden ember számára újra felidézi azt a napot, amikor utolsó útjára kísért egy olyan hozzátartozót, aki közel állt hozzá. Újra átéljük az egykori temetéseket, az azóta is oly nagyon fájó emlékeket. Azonban

aki hívó ember, elgondolkodhat azon a reményteli mondaton, melyet egykor a szentírásban halott:

„Ne szomorkodjatok úgy, mint a többiek, akiknek nincsen reményük”
(Tessz. 4,13)

Fontos, hogy gondoljunk a halottakra, emlékezzünk az eltávozottakra!

Bodai Tiborné

HALOTTAK NAPJÁN

Halottja van mindannyiunknak,
Hisz percről-percre temetünk,
Vesztett remény mindenik percünk
És gyászmenet az életünk.
Sírhanolunk, gyászolunk mindig,
Temetkező szolgák vagyunk!
– Dobjuk el a tettető álcát:
Ma gyásznapi van, ma sírhatunk!
Annyi nyomor, annyi szenny, vétek
Undorít meg e sárgolyón...
Hulló levél hányszor feledtet
A megváltó, a gyilkos ón!...
Óh, hányszor kell a sírra néznünk,
Hogy vigasztaljuk önmagunk –
– Dobjuk el a tettető álcát:
Ma ünnep van, ma sírhatunk!...

Ady Endre:

1899. november 1.

Temetőjárás

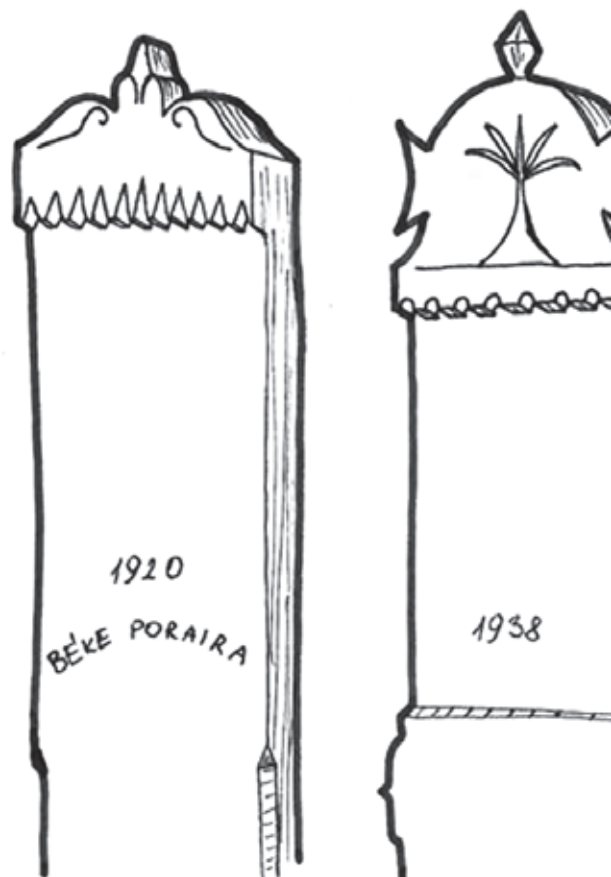
Mindenszentek alkalmával legalább egy évben egyszer elmegy mindenki a temetőbe, hogy lerója tiszteletét emlékeztetésben élő, eltávozott szerettei sírjánál.

A temető a szomorúság, a bánat országa, mondják az istentelenek. Nekünk, keresztyéneknek van reményiségünk a feltámadásra, mert Jézus Krisztus nem csak meghalt bűneink miatt, hanem az Atya fel is támasztotta halottaiból.

Régebben a temető nem csak a szomorúság, hanem a reménység országa is volt, mert hitték, hogy találkoznak „odaát” szeretteikkel Jézusnál. Ezért a református fejfákra nem csak bibliai ígét véstek, hanem a meghaltat jellemző humoros versikét is.

*Itt nyugszik Vala Pál
Kit a halál kalapácsa
Agyon kalapála vala
Nem kell néki túrós csusza
Merthogy már a sírba csusza*

*Itt nyugszik a feleségem
Én meg otthon
Jó őnéki
Hát még nekem*

2008 a BIBLIA éve III.

Isten törvénye a 10 parancsolat

V. Tisztelt apádat és anyádat...

A teremtő Isten a maga tisztelete után közvetlenül a szülők tiszteletére figyelmeztet, mert Isten rajtuk keresztül adja életünket. Itt nem érdemről van szó, hanem kötelességről. Isten egy egész földi életet át gondoskodik rólunk, szüleink pedig amíg saját lábunkra nem állunk, családot nem alapítunk. A szülőknek visszahálálni szeretetüket akkor kell, amikor erre rászorulnak.

VI. Ne ölj

Az élet Isten ajándéka mindenkinek. Nem csupán a miénk, hanem Istené is! Ezért az életet a halál alkalmával csak Isten veheti vissza. Isten – Albert Schweitzer megfogalmazása szerint – az élet tiszteletére tanít. Ezért sem a magam élete ellen nem vétkezhetek (öngyilkosság – az egészség tönkretétele) sem pedig a másik ember élete ellen. A gyilkosság nem csak cselekedet, hanem először gondolat. „A gondolat megfogva bűnt szül” Az elhatározásból lesz a bűn véghezvitele: gyilkosság!

Az élet ellen való vétség – gyilkosság – az abortusz. Magyarországon nincsen a gyilkosságért halálbüntetés, de az ártatlan, meg nem született gyermek életét törvényes keretek között elvehetik. Az élet nem akkor válik létté, amikor megszületünk, hanem a fogantatás pillanatában!!!

Napjainkban az emberi elme szörnyszülött gondolata az eutanázia – a boldog, kegyes halál. Ha beteg vagyok, vagy meguntam az életet, kérhessem a halálba segítő injekciót. Az életet csak annak adója, Isten veheti vissza. Gondoljunk az üdvösségünkre. Ha valamitől menekülni szeretnénk a földi élettől, helyette a kárhozatba rohanunk.

VII. Ne paráználkoddj

Az érzelmi, szerelmi, nemi élet rendjét adja elénk. Vagyis: maradj hűséges a házastársadhoz. Isten azért adja a házasság rendjét, hogy a két különmű ember a házasság kötelékében kiegészítve egymást családi életet éljen, egymáshoz való hűségben. Van önnevelés az érzelmi, nemi életben is. Nem tehetek szabadon és meggondolatlanul mindent. Cselekedeteimnek következménye van. Az egymástól való elhídegülés, a válás.

Bármennyire elterjedt az élettársi kapcsolat, törvényesítve is, elfogadhatatlan, mert nem egyezik az Isten teremtési rendjével.

A nyitott házasság is bűn, amikor egy harmadik vagy negyedik személyt viszek bele nemi életembe.

VIII. Ne lopj

Isten a teremtés alkalmával a munka feladatával bízta meg az embert. Képességeimet a munkavégzés alkalmával tudom kifejteni. Ne akarjak ingyen-

élő lenni, a másik ember becsületesen megszerzett munkájának eredményét ne vegyem el. Pál apostol írja, aki nem akar dolgozni, ne is egyen.

IX. Ne tégy a te felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot

A nyelvünknek vannak bűnei. Nem tudjuk féken tartani és előbb beszélünk mint gondolkodunk. A kimondott szónak súlya van. Tud vigasztalni, de bántani is.

E parancsolatba tartozik, hogy ne hazudjak a másakra, ne rágalmazzak meg senkit és ne pletykálkodjak.

X. Ne kívánd, ami a te felebarátodé

A más tulajdonát tartsam tiszteletben. Feleségét és vagyonát ne vegyem el.

A tízparancsolat nagyon régi. Több mint háromezer éves, de érvényessége, szavatossága ma sem járt le. Az idők végezetéig megtartja aktualitását. Olyan, mint a gépkocsivezetőknek a kresz táblák, Ha annak utasítását betartja a gépkocsivezető, nem okoz bajt, halált, amennyiben nem, tudjuk annak következményét.

Azért kell megtanulni a tízparancsolatot, hogy a kellő időben alkalmazni tudjam, hogy ne vétkezzek Isten és ember ellen!

Szalay Lajos
református lelkipásztor

Janus Pannonius újratemetése

versírás a második helyre szorult vissza. Kisebb nagyobb megszakításokkal tizenegy évet töltött Itáliában, míg aztán 1458 májusában sikeresen doktori címet szerzett.

Egyházi karrierjét Váradon kezdte. 1451-ben ott lett fiatalon székes káptalan örkanonokja nagybátyja, Vitéz János révén. Hét évvel később a kanonokság mellé megkapta a titeli prépostságot is, feltehetően ugyancsak a nagybácsi jóvoltából. Ezen

A Pécsi Egyházmegye alapításának ezredik évfordulójára készülve került sor október 21-én a humanista költő és pécsi püspök újratemetésére. A felkészülési sorozatot háromévesre tervezték. Több jelentős rendezvény várható így Pécsett. A mostani esemény is egyik fejezete ennek a sorozatnak. Nekünk, pellérdieknek akként van közünk ehhez a jubileumhoz, hogy egyháziilag a pécsi egyházmegyéhez tartozunk.

Ki is volt Janus Pannonius?

A külföldön is legismertebb magyar humanista költő Csezmiczei János néven született a szlavóniai Körös vármegyében 1434. augusztus 29-én. Csezmicze, a család névadó települése ma már nem létezik. Egykor Bélavár (ma Bjelovar, Horvátország) közelében feküdt.

Horvát történészek szerint a család lengyel eredetű, ámbar erről a magyar történészek nem tudnak. A költő-püspök édesapját korán elvesztette, így a nevelése édesanyjára maradt. Ő Vitéz János váradi püspök, később esztergomi érsek húga volt. János a váradi székesegyházi iskolában kezdett tanulni. A püspök nagybácsi a tehetséges fiút Itáliába küldte tanulni. Az ott töltött diákévek alatt (1447–1453) lett a tehetséges, kiváló memóriával megáldott ifjúból Janus Pannonius néven a humanista latin nyelvű költészet európai híru magyar képviselője. Költői életének talán ez a hat év a legtermékenyebb időszaka. Később is írt sok költeményt, de egyéb fontos teendői mellett a

egyházi méltóságok és hivatalok elsősorban anyagi biztonságot jelentettek a számára. Az igazi felemelkedésre sem kellett sokáig várnia, hiszen Barius Miklós halála után a megüresedett pécsi püspökséget Mátyás király neki ajándékozta. Az uralkodó döntésének hátterében egyértelműen az akkor már esztergomi érsek, Vitéz János hatása mutatható ki. Kinevezésének szentszéki megerősítése nem volt zökkenőmentes. Dacára annak, hogy az akkori pápa, II. Pius személyes ismerőse volt. Janust a fiatal kora miatt azzal a megszorítással erősítette meg a pápa 1459 őszén, hogy mindaddig csak kormányzóként irányíthatja az egyházmegyet, amíg be nem tölti a 27. életévét. Megjegyzendő, hogy amikor kinevezte a király pécsi püspöknek, akkor még pappá sem volt szentelve. A pápai feltehető megerősítés kézhezvétele után pappá szentelték, két év múlva pedig püspökké. Pécsi püspökként, mint az ország egyik leggazdagabb főpapja, egyre fontosabb kormányzati pozíciókat töltött be, illetve látott el diplomáciai feladatokat.

Pécsi püspökként meglehetősen kevés időt töltött a székhelyén. Igazából nem is szeretett itt lenni. Csak inkább tavasszal meg ősszel töltött el itt rövidebb időt, mert gyenge egészsége számára jót tett a Mecsek tövének klímája. A tényleges püspöki funkciókat a karmelita kolostor főnöke, a német származású Hündler Vid végezte, mint felszentelt segédpüspök.

kegyvesztett Janus

Vitéz János és Janus Pannonius 1470 tavaszától egyre inkább háttérbe szorult a királyi udvarban. Az uralkodó mindjobban a sziléziai származású Beckenloer váradi püspököt és Matucsinai Gábort, a későbbi kalocsai érseket favorizálta. Ahogyan e két személy befolyása erősödött, Vitézé és Janusé úgy gyengült. A király megadóztatta az egyházmegyéket, az esztergomi érsek bevételeinek jó részét lefoglalta, Janus Pannoniust pedig megfosztotta szlavón báni méltóságától. Janust és Vitézt ez a presztizisvesztés fordította szembe a királlyal. Az uralkodóval szembeni elégedetlenséghez hozzájárult még az elhúzódó cseh háború is. Vitézének az volt a tervük, hogy a lengyel király, IV. Kázmér egyik fiát hívják meg a magyar trónra. A kisebbik királyfi, az ifjabb Kázmér el is indult a seregével Magyarországra. Vitéz János megnyitotta a lengyelek előtt Nyitra várát, majd csatlakozott hozzájuk Janus is a maga 200 lovasával. Mátyás király értesülve a történetekről azonnal hazatért, szétcsapott a lázadók között, így a pártütés csírájában elhalt. Az összeesküvők közül a legtöbben meghódoltak a király előtt, köztük Vitéz János is. De Janus Pannonius kitartott elhatározása mellett. Viszont a király sejtésével szemben nem nyugat felé indult, hanem Pécsre jött. A várost megerősítet-

Egyházközségi közlemény

A Pellérdi Római Katolikus Egyházközség köszöni a 2008. évi egyházközségi hozzájárulások eddigi befizetéseit. Mindazok, akik még nem fizettek és szeretnének a működésünkhöz hozzájárulni, megtehetik vasárnaponként szentmise előtt vagy után a pénztárosnál (Székely Viktória), illetve a Szentlőrinc és Vidéke Takarékszövetkezethoz vezető 50700066-15600084-es számú számlára utalva. Ebben az évben a hozzájárulás 3000,- Ft/fő, a jövedelemmel rendelkezőknek.

Ács Béla
Egyházközségi elnök

te, majd jelentős pénzt és nemesfémet magához véve Itáliába indult. Menekülés közben megbetegedett, és régi szövetségese, Tuz Osvát zágrábi püspök egyik erődjében, Medvevárban (Medvedgrad, Horvátország) érte utol a végzet. Halálának időpontja: 1472 nagypéntekje. Horvát történészek szerint királyi utasításra megmérgezték.

Janus Pannonius temetése

Első nyughelye a Zágráb megyei Remete pálos kolostorában volt. Két évvel a halála után földi maradványait hazahozták és a pécsi székesegyházban temették el. Egy káptalani okirat beszél arról, hogy milyen szarkofágban temették el, megjelölve a második temetés pontos idejét.

II. János Pál látogatására készülvén, 1991-ben a székesegyház altemplomában rekonstrukciós munkákat végeztek. A munkákat megelőző régészeti vizsgálatok során akadt rá a sírjára Kárpáti Gábor régész és csapata. Hosszú időbe telt az azonosítás. Ahogy Kárpáti mondja: „...nem tudom száz százalékosan bizonyítani, hogy Janus Pannonius csontjait találtam meg. De az ellenkezőjét, miszerint hogy ezek nem Janus csontjai, még kevésbé lehet bizonyítani”. Az antropológiai vizsgálatokat K. Zoffmann Zsuzsanna, a patológiai vizsgálatokat pedig Dr. Marcsik Antónia végezte. A végső megállapítás az, hogy valóban abból a korból származnak a csontmaradványok, egy olyan korú és olyan betegségben szenvedő emberé voltak. Megerősíti a dolgot az, hogy a csontokkal együtt találtak egy oklevéldarabot, melyen „Joannes Magister” szöveg olvasható, meg II. Pius pápa ólompecsétje is ott volt. Mindent egybevetve a szakemberek véleménye az, hogy a bizonyosság 96%-os.

Ezek után, most október 21-én immár harmadszor is eltemették a költő-püspököt. Szép síremléke Rétfalvi Sándor alkotása, az altemplomban megtekinthető.

(E cikk megírásánál Fedeles Tamás, Sümegi József és Marics József történészek munkáit és közléseit használtam fel.)

dr. Horváth István
plébános

A pneumococcus elleni védőoltás

Az egészségügyi miniszter rendelete alapján, a „Legyen jobb a gyermekeknek” nemzeti stratégiához kapcsolódóan 2008. október 1-jétől a 2 éven aluli csecsemők és kisgyermekek pneumococcus elleni oltása bekerült a nem kötelező, térítésmentesen adható, önkéntes védőoltások közé. Amennyiben a szülő írásos nyilatkozatában kéri, akkor a két évesnél fiatalabb (két hónaposnál idősebb) gyermeke térítésmentes védőoltásban részesül a pneumococcus fertőzés ellen.

A pneumococcus (*Streptococcus pneumoniae*) polysaccharid tokkal rendelkező, gennykeltő baktérium. Több mint 90 szerotípusa (alfaja) ismert, de csak néhányuk okoz súlyos, halálos kimenetelű betegséget. Ez a kórokozó kizárólag csak embert betegít meg, így emberről emberre cseppfertőzés útján terjedhet. Az egészséges emberek orrüregében és a garatában is kimutatható anélkül, hogy betegséget okozna. A zárt közösségekbe, bölcsődékbe, óvodákba járó gyermekek könnyebben megfertőződhetnek. Ha a nyálkahártyák helyi védő funkciói károsodnak – légúti allergia, vírusos fertőzés, passzív dohányzás, levegőszennyezés, legyengült immunrendszer eredményeként – kialakulhatnak a betegségek. A pneumococcus által okozott helyi nyálkahártya betegségek a középfülgyulladás és a melléküreg-gyulladás. Amennyiben a baktériumok áttörnek a nyálkahártyát és bejutnak a véráramba, súlyos és életveszélyes betegségek alakulhatnak ki: az agyhártyagyulladás, a vérmérgezés és a tüdőgyulladás. Az életet veszélyeztető, súlyos kórfarmák a 2–5 évnél fiatalabbakat és a 65 évesnél idősebbeket, továbbá a valamilyen idült megbetegedésben szenvedőket érintik leginkább.

A megelőzés tehát igen nagy jelentőségű, és elmondható, hogy rendelkezésre áll mind az idősek, mind pedig a kicsik védelmére szolgáló védőoltás.

A felnőttekben, illetve a 2–5 évesnél idősebbekben hatásos (immunogén) polysaccharid pneumococcus vaccina 90 tokpolysaccharid közül az emberekben leggyakrabban fertőzést okozó 23-at foglalja magába (Pneumovax23,

MSD, Pneumo23, Aventis) melyet 5 évente ismételni kell.

A 2–5 évnél fiatalabbak immunológiai éretlenségük miatt nem immunizálhatók megfelelő eredménnyel a fent leírt módon polysaccharid antigénnel. Létezik azonban egy módszer (itt lényegében az oltóanyagot átalakítják), amellyel ez az „immunológiai éretlenség” kiküszöbölhető. A polysaccharid antigének is immunogénné tehetők e korosztály számára, ha a tokdarabkát másik baktériumból kölcsönzött fehérjéhez kovalens kötással kötve (conjugatio), úgynevezett conjugált vaccinát állítanak elő. A 2 év alatti korosztályban a pneumococcusoknak minimálisan 7 szerotípusa okoz a tapasztalat szerint súlyos fertőzéseket, ami nagyban nehezíti a védőoltás előállítását, hiszen mind a hétféle tok-antigént egyenként kell fehérjéhez kötni (Prevenar, Wyeth). A védőoltás jelentősen csökkenti a baktériumhordozó állapotot is. A teljes védettséget, egy több oltásból álló sorozat biztosítja. Ha az oltásokat fél éves kor előtt kezdik, a csecsemők 3 alkalommal minimum 1 hónapos időközzel részesülnek védőoltásban, amelyet a 2. életév során 1 emlékeztető oltás követ. Ha az oltásokat 7–11 hónapos kor között kezdik meg, akkor 2 oltóanyag beadása szükséges 4–8 hetes időközzel, amelyet a 2. életévben ugyancsak 1 oltás követ. A 12–23 hónapos gyermekek védettségének kialakításához 2 oltás szükséges, minimum 2 hónapos időközzel.

Az oltóanyag ritkán mellékhatásokat okozhat. A beadás után, a helyi reakciók a jellemzők: fájdalom, érzékenység, duzzanat, esetleg bőrpír a beadás helyén. Az általános reakciók ritkábbak és enyhébbek: kis láz, ingerlékenység (nyűgösség), levertség, aluszékonyság, étvágytalanság jellemző.

A védőoltással járó kellemetlenségek azonban messze nem mérhetőek azokhoz a következményekhez, amelyeket az oltás elmaradása miatt a védtelen kisgyermek elszenvedhet. Ezért javasolom minden kisgyermekes szülőnek a rendelkezésükre bocsátott térítésmentes védőoltások igénybe vételét.

Molnárné dr. Csillag Edina

PROGRAMAJÁNLÓ

 Potyka vendéglő

Borkóstolóval egybekötött,
zenés vacsoraestek a
Potyka vendéglőben.

október 17 - 18.
HALVACSORAEST

november 7 - 8.
MÁRTONNAPI LIBAVACSORAEST

november 21 - 22.
VADVACSORAEST

Zene: DELTA együttes
Andi - Győző - Rudi

Asztalfoglalás: 72/373-316
vagy személyesen.

Meghívó

A pellérdi Katolikus Caritas szeretettel vár mindenkit a 2008. november 22-én, szombaton, 18 óra-kor megrendezésre kerülő

*Szent Erzsébet-napi
műsoros,
játékonysági
bátyus báljára.*

Műsort adnak: a pellérdi általános iskola tanulói, középiskolás és egyetemi hallgatók, a Mezőszél gyermek tánccsoport.

Helye: Pellérdi Művelődési Ház

Belépő: 500,- Ft

A pártoló jegy ára:
200,-; 500,-; 1000,- Ft.

A befolyt összeget községünk rászoruló gyermekeinek és időseinek karácsonyi megajándékozására fordítjuk.

PELLÉRDI KARÁCSONYI VÁSÁR – 2008

Helyszín: Pellérd, Művelődési Ház
Időpont: 2008. november 30-án, 14⁰⁰–17⁰⁰ óra

A vásár megrendezésének célja, hogy az ünnepi készülődés időszakában üde, hangulatos színtér legyen Pellérdnek, valamint lehetőséget teremtsen arra, hogy egy helyen, kellemes hangulatban, Karácsonyhoz kapcsolódó ajándékokat vásároljanak ill. cseréljenek a vásárra ellátogatók.

Várjuk azon pellérdi személyek jelentkezését (amatőröket is), akik saját készítésű kézműves dolgaikkal szívesen részt vennének az II. Pellérdi Karácsonyi Vásáron.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:
Ácsné Vér Mártánál, a (30) 652-0460-as telefonszámon.

Pellérd Község Eseménynaptára 2008.

November – December

Időpont	Esemény	Helyszín	Szervező
minden vasárnap	Klubfoglalkozás – 15 órától	Művelődési Ház	Nyugdíjas Klub
minden szerda	Táncpróba	Művelődési Ház	Mezőszél Táncsoport
November			
8. szombat	„Egészségünkért, környezetünkért” – ÁMK Falunap	Általános Iskola	Ammer Edit Medgyesi Antal
15. szombat	Nyugdíjas Bál – 18 órától	Művelődési Ház	Nyugdíjas Klub
21. péntek	Borászati előadás – (Vadainé) 17 órától	A régi Általános Iskola	Kertbarát Klub
22. szombat	Caritas Bál – 18 órától	Művelődési Ház	Pellérdi Caritas
25. kedd	Alsós „Mese- és versmondó verseny” Téma: gyermekversek	Általános Iskola	Ácsné Vér Márta
28. péntek	Előadás – 17 órától	régi Általános Iskola	Kertbarát Klub
30. vasárnap	II. Pellérdi Karácsonyi Vásár 14 – 17 óra között	Művelődési Ház	Ácsné Vér Márta Rébay Anett
December			
2. kedd	SZM vezetőségi – 17 órától	Általános Iskola	Medgyesi Antal
3. szerda	Szülői fogadóórák, minden pedagógusnak – 16.30–19.00 óráig	Általános Iskola	Osztályfőnökök
5. péntek	Ovis Mikulás-ünnepély	Művelődési Ház	Peho Zsófia
6. csütörtök	Községi szintű Mikulás-ünnepély a gyermekeknek – 17 órától	Művelődési Ház	Rébay Anett
17. –	Betlehemezés	Pellérd	Ácsné Vér Márta
20. szombat	Felső „Vers- és prózamondó verseny”	Általános Iskola	Ammer Edit Balogh Edit
	Iskolai szintű karácsonyi műsor	Általános Iskola	Rébay Anett Soós Bernadett
21. vasárnap	Karácsonyi Koncert – 18 órától	Római Katolikus Templom	Rébay Anett
22–31.	Téli szünet		
27. szombat	János napi borszentelés – 17 órától	Római Katolikus Templom	Kertbarát Klub

Az eseménynaptár hetente frissítésre kerül. A programok részleteiről, az aktuális változásokról és a Művelődési Ház termeinek szabad időpontjairól telefonon lehet érdeklődni Rébay Anett közösség-szervezőnél a 72/373-047-es számon. A Művelődési Ház programjai heti bontásban és aktualizálva minden hétfőn felkerülnek a képújságra és a www.pellerd.hu honlapra.

Pellérd jelentősebb kulturális eseményei 2008. év végéig

November 8. ÁMK Falunap | December 6. Mikulás-nap | December 21. Karácsonyi Koncert |
December 27. Szt. János-napi borszentelés

Szüret 2008

A szőlő éves munkái közül a leglátványosabb, legizgalmasabb munkafázis a szüret. A családoknak, ismerősöknek, barátoknak pedig évente alkalmat teremt arra, hogy együtt töltsenek néhány órát, élvezzék a közös munkát és a finom ételeket.

A szőlősgazdák számára várakozással teli időszak veszi kezdetét. Az egészséges szőlőtermés, a szép fürtök, a gondozott ültetvény mindhárom egész éves munkájuk eredménye, és a végső célnak – a bor készítésének – az alapja.

A sokéves tapasztalatom, a napi kapcsolatomban a szőlősgazdával, az évente visszatérő borhibák, borbetegségek mondatjait velem, hogy a jó termés sajnos nem garantálja minden esetben a jó minőségű bort.

Mit tehetünk azért, hogy – a lehetőségeink keretein belül – az erjedés befejeződésével ne érjen bennünket csalódás, hogy az egész éves munkánk eredményét egy hibás erjedés ne tegye tönkre.

Szüret előtt fontos a pince levegőjének fertőtlenítése darabos kén étetéseivel. Ezt előzze meg a fahordók tisztítása. Beteg hordók esetében – doh, penész, ecetszag – Sanaton és Detersol kombinációja szükséges. Vigyázzunk a kölcsön kapott hordókkal, sok esetben a hibás hordó miatt válik a bor élvezhetetlenné.

Ha a szőlőtermésünk nem egészséges, akkor a sérült részeket vágjuk ki, mert a beteg fürtök kellemetlen ízei a mustból a borba átkerülve rontják annak zamatát, ízét. Fehér szőlő szüretelésekor, ha betegek vagy sérültek a fürtök és nincs módunk azok megválogatására, ne áztassuk a cefrét, hanem a lehető leghamarabb préseljünk és tisztítsuk a mustot. Ilyen esetben az illatos szőlőfajták esetén is mondjunk le az áztatásról. A must tisztítása történhet nyálkázással, más néven kénesavas ülepítéssel.

Az így tisztított mustot aztán fajélesztős beoltással és tápsó adagolásával erjesztjük.

A fajélesztő használatát azért tartom fontosnak, mert a biztonságos, hibátlan erjedésnek a legfőbb biztosí-

téka. Nem csak azért kell a fajélesztőt használni, hogy a cefrés must vagy a must meginduljon erjedni – tapasztaljuk, hogy fajélesztő nélkül is megindul valamikor – hanem az nem mindegy, hogy hány nap múlva indul meg és hogyan ér véget. Ezen múlhat, hogy milyen lesz az egész éves munkánk végeredménye.

A természetes élesztőgombák előnye a magasabb glicerinképződés, de mérlegelni kell ezzel szemben a spontán erjedéssel járó kockázatot. Ezek pedig az esetleges erjedési hibák.

Miből adódnak ezek a hibák?

- Nem indul meg erjedni a must: leggyakoribb oka a levegő hirtelen lehűlése, vagy a must magas kénsav tartalma. A természetes élesztők hideg- és kéntűrő képessége csekély, csak a spontán erjedés számára ideális hőmérsékleti és kén- viszonyok között erjesztenek.

- Megakadt erjedés: a természetes élesztők alkoholtűrő képessége korlátozott.

Az erjedés megindulása után a must alkoholtartalma napról napra nő.

A megnövekedett alkoholtartalom a természetes élesztőket megbéníthatja, és az erjedés leállhat. Ha nincs erjedés,

nem képződik szén-dioxid, a félig erjedt mustot nem védi semmi a levegőtől és megkezdődik az ecetesedés.

-A legalattomosabb veszélyforrás: ha a must erjedése nem áll meg, de az erjedés folyamata nem egyenletes. Erre mondjuk, hogy kínlódik a must. Becsaphat bennünket, mert előfordul, hogy néhány napig erjed, aztán lelassul, vagy leáll, majd újraindul, szinte észre sem vesszük, hogy baj van. Az ilyen erjedés eredményezi az ún. egér ízű bort, főleg ha ehhez még kénszegény környezet társul.

- Kén-hidrogén szag: adódhat abból, hogy a szőlőtermésen kéntartalmú permetszer-maradvány volt, a csöpögő kénlap és a párás hordó találkozásából, illetve egyes természetes élesztők ilyen mellékterméket produkálnak.

- Barna törés: kénhiány okozza, a cefre és az újbor megfelelő mértékű kénezésével kivédhető. Ne feledkezzünk meg az újborok töréspróbájáról.

Ha az erjedés leállt, fejtsük le a seprőről a bort, ne a seprőn kénezzük. Ez a seprő elhalt élesztőket, permetszer-maradványokat, héj és magfoszlányokat tartalmaz. Nem megfelelő pincehőmérséklet esetén és alacsony kénsav

tartalom mellett bomlásnak indulhat, kellemetlen íz- és színhibák forrása lehet. Ha tisztított mustot erjesztettünk, akkor ez a probléma nem merül fel.

Az első ún.alapképezés általános mértéke az alábbi legyen (fontos az adagok pontos kimérése):

Fehérbornál: kénpor 1 dkg/100 liter, 5%-os folyékony kénessav alkalmazásakor 2,5 dl/100 liter. Ez a mennyiség 50 mg/l szabad kénessavat eredményez.

Vörösbornál: kénpor esetén 7 gramm/100 liter, 5%-os folyékony kénessav használatkor 1,5 dl/100 liter, ez a mennyiség 30–35 mg/l szabad kénessav tartalmat biztosít. A vörösbort ilyen mértékű kénezése csak átmenetileg csökkenti a szín mélységét. Az adagok megállapításánál a hordó esetleges kéntartalmát nem vettem figyelembe!

Az idei évre a hosszabb erjedési időtartam a jellemző, de ne tévesszük össze ezt az indokolatlanul elhúzódó erjedéssel. Kóstolással ellenőrizzük a bor cukortartalmának folyamatos és kívánatos csökkenését.

A kierjedt újborkkal a hordókat töltjük tele, apadás esetén a pótlásról gondoskodjunk, ha erre nincs mód, Antiflor tablettával védjük a darabon levő hordóban tárolt bort.

A megállapodott bor a megfelelő mértékű kénezés hatására letisztul. Ha ez nem következik be, akkor derítéssel segíthetjük a kiválások ülepedését. A derítőszereket 10–15 nap után lehetőleg fejtjük le, mert növelhetik a bor fém- tartalmát.

A második fejtés akkor időszerű, ha észrevesszük, hogy a borunk a korábbi állapotához képest veszített frissességéből, üdeségéből, vagy esetleg enyhén mélyült a színe. Ez azt jelenti, hogy a szabad kénessav tartalmat korrigálnunk kell.

A megfelelő szabad kénessav tartalom minden bor számára fontos, mert annak üdeségét, íz- és zamatvilágát csak ez tudja megőrizni.

Külön felhívom erre a borversenyre készülő, vagy a borukat palackozni kívánó borosgazdák figyelmét.

Vadai Mihályné
borásztechnikus

Röviden a vidráról

A vidra vízi életmódhoz alkalmazkodott ragadozó kisméretű, menyétféle, a Lutrinae alcsalád egyetlen európai képviselője.

Az európai vidra (röviden vidra) részben vízben élő ragadozó emlősállat. Az ujjai közötti úszóhártyák és áramvonalas teste egyaránt a gyors úszást segíti elő. A nőstények testsúlya mintegy 6 kg, a hímeké 7–9 kg lehet.

Általában az édesvizek környékén magányosan él, a párzási időszak és a kölykeit vezető nőstény kivételével. Nem alszik téli álmot. Vackát víz fölé hajló fák tövében, maga ásta kotorékban készíti, de olykor megtelepszik vízparthoz közeli nádasban is.

Tápláléka változatos, de döntően halakból, emellett kételtűekből, rákokból, esetleg rágcsálókból, olykor gerinctelen állatokból tevődik össze. A napi energiaszükséglete fedezéséhez testsúlyának 15–20%-ával egyenértékű táplálékot kell zsákmányolnia, ami egy kifejlett állat esetében több mint 1–1,5 kg hal naponta! Szürkülettől hajnalig vadásznak. A kisebb méretű halakat

még a vízben elfogyasztja, a nagyobbakat a partra viszi, ahol sokszor csak a fejét fogyasztja el, a többit otthagyja.

Magyarországon kiemelkedően sok vidra él Európa más országaihoz viszonyítva, elsősorban a Dél-Dunán túl halastavainál. A halpusztító tevékenységéről elhíresült vidrát sokáig vérszomjas ragadozónak tekintették, azonban ma már egész kontinensünkön veszélyeztetett faj, ezért a '70-es évektől kezdődően valamennyi európai országban fokozottan védett.

Ott László

Horgászhiradó

A Horgászegyesület Vezetősége tájékoztatja tagságát, hogy október hó 27-én 1037 kg kárászt vásároltunk, 217 ezer Ft értékben a Csertő tó Kft-től, és telepítettünk a tóba.

A kárászok átlagsúlya mintegy 20 dkg. Pontyot és más nemes halat ebben az évben már nem vásárolunk. Ennek egyik oka, hogy a legutóbb betelepített halmennyiségből – a tónapló alapján – még jelentős állomány maradt a tóban. A másik, hogy a tónál ismételtén láttak vidrát, és nem tudnánk a halainkat a télen megvédeni.

Régi gondunk látszik megoldódni azzal, hogy az Önkormányzattól kapunk egy helyiséget, ahol elhelyezhetjük irattárunkat, parkgondozáshoz használt gépi és kézi eszközeinket, s ahová kisebb létszámú összejöveteleket, oktatást is szervezhetnénk, illetve tarthatnánk gyermek, ifjúsági és felnőtt tagjaink részére.

Igaz, hogy a felajánlott helyiség jelen állapotában teljesen használhatatlan,

még a siralmas kifejezés sem túlzott. Négy ajtóból 3 hiányzik, az egyiknek még tokja sincs, egy meg mindennek mondható, csak ajtónak nem. Az ablakokban nincs üveg, a falak mállanak, a helyiség közepén egy árok húzódik keresztül. Ezt az egyesület önerőből – pénz hiányában – képtelen felújítani, rendbe tenni. Ezért és ezúton fordulunk tagságunkhoz, aki valamiben tud, az segítsen. Várunk felajánlásokat a hiányzó ajtók és tok, az ablaküvegek pótlására. A felajánlásokat az egyesület vezetőségi tagjainál lehet megtenni. A felújítási munka szervezésével a vezetőség Rab Józsefet, az egyesület alelnökét bízta meg. Reméljük, tagsági összefogással és társadalmi munkában, sikerül egy elfogadható közösségi helyiséget kialakítanunk még ebben az évben.

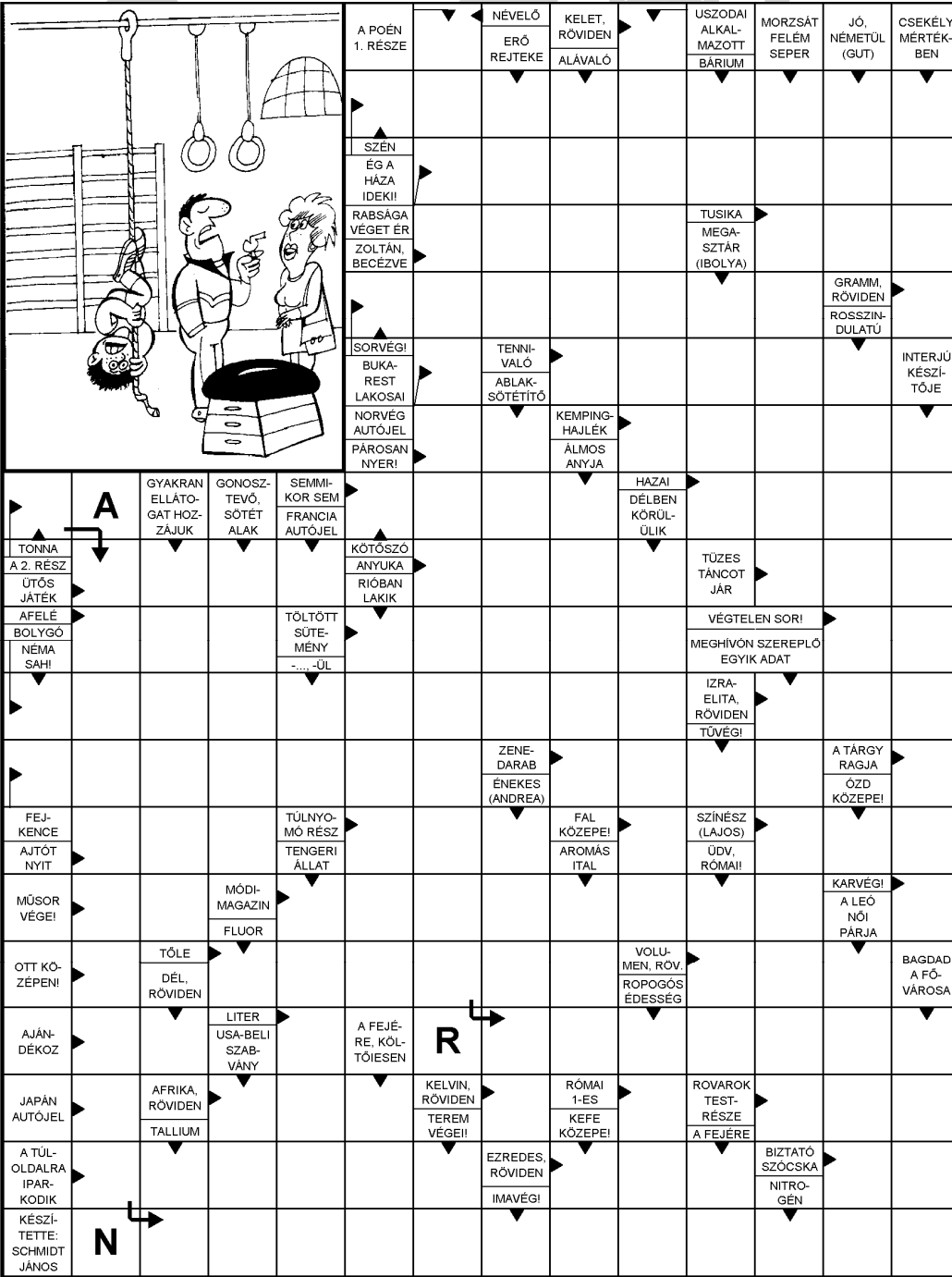
A felajánlásokat és a társadalmi munkára való jelentkezéseket előre is köszönjük.

Vezetőség

Előző számunkban megjelent Mosoly a magasban című keresztrejtvény megfejtése:

Pályamódosítás

Ne bámulj, inkább hozz nekünk kukacot!

Hirdetésfelvétel

Következő számunk
december hónapban
jelenik meg.

Reklám, illetve
hirdetésfelvétel a
Takarékszövetkezetben,
naponta 9–16 óráig

Vészi Ernőnéél.
Tel: (72) 587-004

Pellérd Község Önkormányzatának ingyenes havilapja

megjelenik minden hónap első felében

Kiadja: Pellérd Község Önkormányzata

Felelős kiadó: Metzing József polgármester

Felelős szerkesztő: Borbély Tamás

Tördelőszerkesztő: Schauer Tamás

Szerkesztőbizottság

Önkormányzat: Pergerné dr. Szabó Piroska

Civil szervezetek: Benyovszki Máté, Bodai Tiborné,

Gálné Dávid Margit, Habó

Melinda, Kokovai István, Magdó

Jánosné, Ott László, Schmidt

Mátyás, Szigeti János

ÁMK: Medgyesi Antal

Test és Lélek: dr. Horváth István, dr. Péterfia

Sarolta, Molnárné dr. Csillag

Edina, v. I. Szalay Lajos

Kultúra: Rébay Anett, Tóth József

Riport: Ravadics János

Praktikák: Farkas Nándor

Sport: Vészi Ernő

Szerkesztőség: 7831 Pellérd, Fő tér 4.

+36 (72) 587 910

Fotók: Ravadics Irénke

Nyomdai munkálatok: Bornus Kft.

7631 Pécs, Közraktár u. 1-3.

+36 (72) 522 855

Felelős vezető: Borbély Tamás

Nyomdai előkészítés: [Creative] Bt.

Megjelenik: minden hónap első felében,
700 példányban

Senior Aktív Életmód

A Pécsi Többcélú Kistérségi Társulás az őszi szezonban klubfoglalkozást hirdet a Senior Aktív Életmód program keretei között az idősödő életkorú lakosai számára.

Szeretettel várnak mindenkit **jógára, a Pellérdi ÁMK tornatermébe, péntekenként 18.00 és 19.00 óra között**, Szabó Sándorné (Terike) vezetésével. A pályázati támogatásnak köszönhetően a foglalkozások 10 héten keresztül ingyen látogathatók.

Időpontok:
november 7., 14., 21., 28.